

Herning Kommune
Galaxen

Galaxen

Rapporten er hentet: 04-04-2022

RAMBOLL

INDHOLDSFORTEGNELSE

1	INTRODUKTION	3
1.1	Læsevejledning	3
1.2	Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)	5
2	DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018	7
2.1	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	7
2.2	Børnesyn og børneperspektiver	9
2.3	Børns leg	11
2.4	Det brede læringssyn	13
2.5	Samspil og relationer	15
2.6	Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne	16
2.7	Evaluerende pædagogisk praksis	17
2.8	Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse	19
2.9	Sammenhængende overgange	21
3	ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN	23
3.1	Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)	23
3.2	Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø	23
4	DE SEKS LÆREPLANSTEMAER	25
4.1	Alsidig personlig udvikling	25
4.2	Social udvikling	27
4.3	Kommunikation og sprog	29
4.4	Krop, sanser og bevægelse	31
4.5	Natur, udeliv og science	33
4.6	Kultur, æstetik og fællesskab	35
5	UDVIKLINGSPLANER	37

1 INTRODUKTION

I Danmark går størstedelen af alle børn i alderen 0-6 år i dagpleje, vuggestue eller børnehave. Det giver dagtilbuddene en unik rolle i forhold til at understøtte børns generelle trivsel og udvikling.

Siden 2004 har alle dagtilbud arbejdet med en pædagogisk læreplan, hvis formål er at opstille mål for børns udvikling, læring, trivsel og dannelse inden for seks centralt fastsatte læreplanstemaer. Som led i at styrke kvaliteten på dagtilbud blev der på baggrund af dagtilbudsaftalen "Stærkere dagtilbud – alle skal med i fællesskabet" i 2017, vedtaget en ny lovgivningsmæssig ramme i 2018 for arbejdet med den pædagogiske læreplan i dagtilbud. Ændringerne tager udgangspunkt i det samlede forslag om en styrket pædagogisk læreplan, som en mastergruppe og seks arbejdsgrupper udarbejdede i 2016.

Udarbejdelse af dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal bygge på lokale udfordringer, styrker og kompetencer og de er en ledelsesmæssig beslutning, hvordan man mest hensigtsmæssigt udformer sin pædagogiske læreplan inden for de fastsatte rammer i loven og af kommunalbestyrelsen.

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den pædagogiske læreplan udarbejdes med udgangspunkt i det fælles pædagogiske grundlag samt seks læreplanstemaer og de tilhørende pædagogiske mål for sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børns læring.

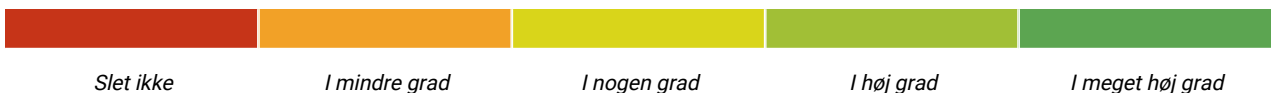
Dagtilbuddets pædagogiske læreplan skal fungere som et pædagogisk redskab, der via korte, relevante pædagogiske refleksioner og eksempler skal skabe en klar fælles retning for det pædagogiske arbejde, der foregår i dagtilbuddet. Herunder sikre, at den intenderede pædagogik er til stede hele dagen og i alle aktiviteter, rutiner med børnene mv. Læreplanen skal således indeholde nogle overordnede relevante refleksioner over og eksempler på, hvordan det pædagogiske læringsmiljø i dagtilbuddet inddrager børnenes perspektiv og børnefællesskabet og tager højde for den konkrete børnegruppes sammensætning og børnenes forskellige forudsætninger og behov. Eksemplerne skal være retningsgivende for personalet i det daglige pædagogiske arbejde med børnene.

1.1 Læsevejledning

I denne læreplansrapport kan der læses om dagtilbuddet pædagogisk praksis suppleret med forskellige resultatvisninger. Resultatvisningerne skal betragtes som et kvalificeret øjebliksbillede og skal altid anvendes som led i en helhedsbetragtning af dagtilbuddet.

Gennemsnitsgraf

Dagtilbuddets resultater vises på en rød/gul/grøn skala fra 0 til 5, hvor værdierne er tillagt følgende betydning:

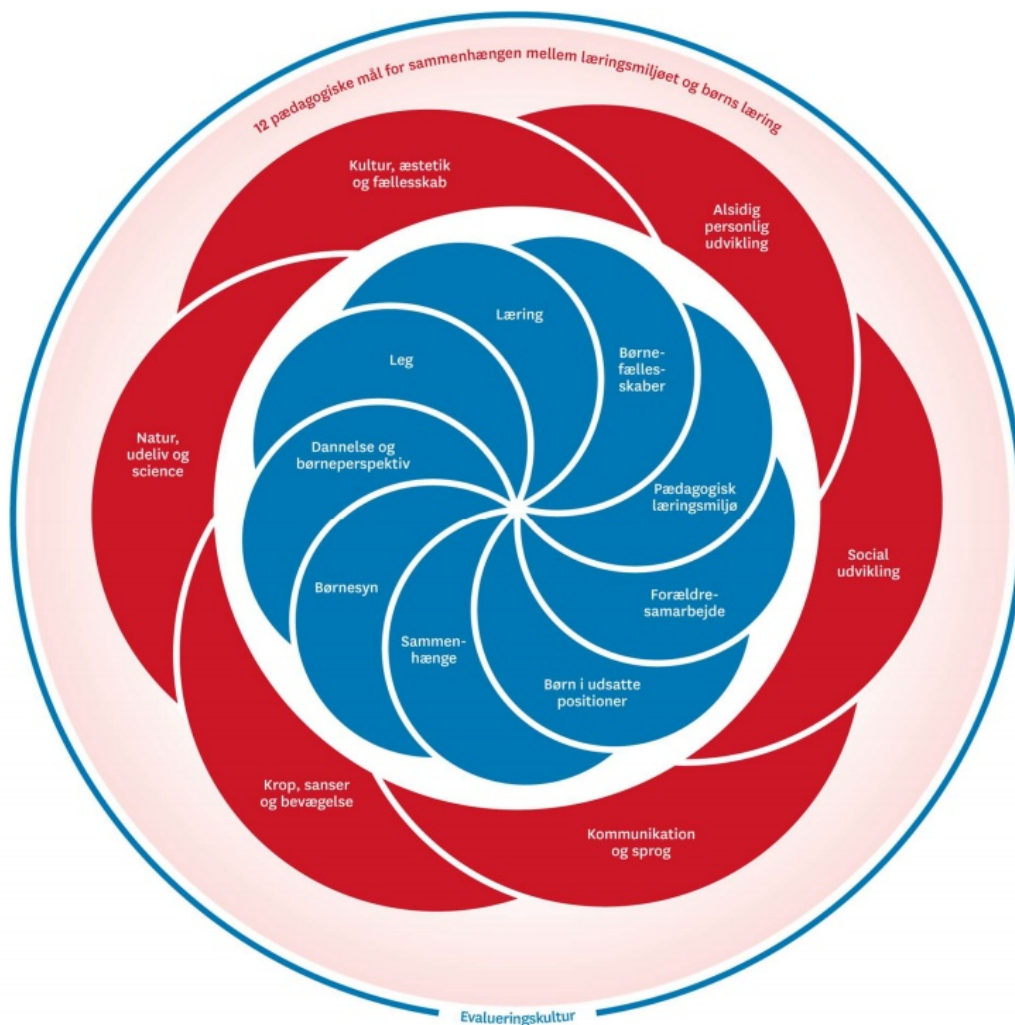
Resultater fra dagtilbuddets dialogvurderinger

Under afsnittet om læreplanstemaerne suppleres dagtilbuddets beskrivelse med en graf for fagpersonalets vurderinger af børnenes kompetencer på de enkelte læreplanstemaer. Grafen er opgjort som et simpelt gennemsnit, hvor svarerne på de enkelte spørgsmål tillægges en værdi fra 1 til 4, hvor 1 er "Kan ikke endnu" og 4 er "Kan".

Den styrkede pædagogiske læreplan

Det fælles pædagogiske grundlag
og de seks læreplanstemaer

1.2 Beskrivelse til læreplanen (Hvem er vi?)

GALAXEN er en daginstitution med ca. 150 børn i alderen 0 - 6 år.

Vi har adresse på Brorsonsvej 6 i nye bygninger fra 2018. Galaxen er placeret i forbindelse med Brændgårdskolen og dette giver gode muligheder for at samarbejde omkring overgange fra institution til skole. Desuden benyttes skolens lokaler samt udeområder og der vil i årets løb være enkelte fælles arrangementer.

Institutionen rummer 4 vuggestuegrupper, 3 børnehavegrupper, 1 førskolegruppe og 2 specialgrupper.

De 8 grupper er indelt i 2 klynger med 2 vuggestuegrupper og 2 børnehavegrupper i hver klynge. Her gives der mulighed for at samarbejde på kryds og tværs af alder og samtidig kan overgangen fra vuggestue til børnehave gøres i trygge og genkendelige rammer.

Børnene i almengrupperne kommer fortrinsvis fra Brændgård skoledistrikt tæt på Herning midtby. Børnene i specialgrupperne kommer fra hele Herning kommune. Brugergruppen afspejler det område institutionen ligger i. Der er en stor andel af børn med anden etnisk herkomst end dansk. Området består af både blokbebyggelse og parcelhuskvarterer.

Børnehave: Galaxen har 4 børnehavegrupper; PLUTO, JORDKLODEN, KARLSVOGNET samt KOMETERNE. Sidst nævnte gruppe er en førskolegruppe som har et særligt fokus på overgangen til børnehaveklassen. Gruppestørrelserne varierer, men fælles for alle grupperne er, at man ud fra et pædagogisk grundlag deler børnene op i mindre enheder i løbet af dagen.

Vuggestue: Galaxen har 4 vuggestuegrupper; SOLEN, SKYERNE, MÅNEN samt STJERNERNE. Vuggestuegrupperne har ca. 12 børn på hver stue og også her er der i løbet af dagen pædagogiske aktiviteter i mindre enheder.

Specialgrupper: Galaxen har 2 specialgrupper RAKETTERNE og REGNBUEEN, disse grupper udgør klynge 3. Det er et tilbud til børn med fysiske og psykiske udfordringer, som er visiteret til et specialiseret tilbud. Raketterne har egne lokaler, men har i den udstrækning børnene kan klare det også mulighed for at deltage i de øvrige gruppers aktiviteter. Børnene i Regnbuen har et funktionsniveau, hvor de i videst mulig omfang følger og inkluderes i husets almengrupper hver formiddag og samles på tværs af stuerne om eftermiddagen. Regnbuens personale følger børnene på almengrupperne om formiddagen.

Der er tilknyttet en fysioterapeut til de 2 specialgrupper.

I Galaxen tilbyder vi en hverdag, der skaber glæde og **tryghed**, hvor **anerkendelse** er fundamentet i at tilrettelægge en pædagogisk praksis med gode relationer, sjove oplevelser og aktiviteter i et meningsfuldt sammenhæng, der passer til det enkelte barn og de forskellige børnegrupperns niveau. Vi arbejder med et positivt læringsmiljø, der øger barnets kompetencer og læringsforudsætninger.

Børnene inddrages aktivt i de daglige rutiner, hvor ved deres **selvstændighed** og **selvhjulp** fremmes. Vi skaber overskuelige rammer, hvor børnene lærer at tage ansvar. De lærer gennem en anerkendende tilgang fx at være ansvarlige for at passe på egne og andres ting/tøj, deres handlinger, og forståelse for det sociale ansvar i relationer med andre børn.

Vi støtter børnene i at tilegne sig **ansvarlighed** igennem vores positive forventning om, at de kan lære det. Vi sætter ord på, så ansvar giver mening om hvorfor og hvordan børnene kan hjælpe og tage hensyn til hinanden.

Galaxen er et miljø, der værdsætter mangfoldigheden og fremmer evnen til aktivt **fællesskab**, med udgangspunkt i det enkelte barn. Institutionen står åben for børn med forskellige kulturelle og etniske baggrunde samt børn med forskellige handicaps/vanskeligheder. Hermed bidrages til at skabe forståelse og **respekt/tolerance** for forskelligheder

Vi har fokus på Sundhed og Trivsel og dermed børnenes generelle fysiske og mentale trivsel i dagligdagen. Vi bruger arealerne og nærmiljøet omkring Galaxen. Bevægelse og sansestimuli i leg og frisk luft med kreative, motiverende aktiviteter udvikler fysisk og mental sundhed, trivsel og læringspotentialer. Det kan på længere sigt lægge grunden til bevæglæde, gode motionsvaner samt og aktiv deltagelse i friluftslivet for børn både med og uden særlige behov.

Vi arbejder med anerkendende relationer i aktive sociale og rummelige børnefællesskaber, med respekt for den man er, og i gensidig respekt for hinanden.

Galaxen er certificeret sanginstitution. Gode relationer og inkluderende fællesskaber styrkes gennem konceptet "Sang Glad". Vi følger et planlagt forløb tilrettelagt af en sangkonsulent fra Sangens Hus. Gennem et kvalificeret arbejde med sang og bevægelse, bidrager sangen med glade kreative aktiviteter til børnenes udvikling og trivsel.

Institutionens pædagogiske praksis og teoretiske og metodiske grundlag har afsæt i

- Galaxens værdier og mange års praksis og erfaringsopsamling
- Herningmodel dagtilbud
- Herning kommunes inklusionsstrategi/Fællesskabsstrategi
- KRAP
- Herning kommunes Sprog og-læsestrategi
- Fri for mobberi
- Viden om specialpædagogik
- Det pædagogiske grundlag i de styrkede læreplaner

I forhold til dagligdagen og de aktiviteter der planlægges lægges vægt på at læring foregår hele dagen. Vi anser det for

vigtigt at arbejde i alle tre læringsrum, voksenstyret, semi voksenstyret og på børnenes præmisser. Hvor der i alle læringsrum er opmærksomhed på barnets perspektiv.

2 DET PÆDAGOGISKE GRUNDLAG - SELVEVALUERING 2018

Evalueringsinstituttet (EVA) har udgivet Redskab til selvevaluering, som er et redskab der kommer omkring de tematikker, der er i det pædagogiske grundlag. På trods af en mindre divergens mellem navngivningen af tematikkerne i henholdsvis selvevalueringen fra 2018 og det pædagogiske grundlag fra Hovedpublikationen, er selvevalueringen et godt og anvendeligt analyseredskab, der skaber en ramme for en struktureret dialog om pædagogisk praksis.

Dato	PÆDAGOGISK GRUNDLAG								
	Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen	Børnesyn og børneperspektiv	Børns leg	Det brede læringssyn	Samspil og relationer	Børn i udsatte positioner	Evaluerende pædagogisk praksis	Forældresamarbejde	Sammenhængende overgange
07-02-2021	3,5	-	-	-	-	-	-	-	-

2.1 Et pædagogisk læringsmiljø hele dagen

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad karakteriserer den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på, og får vi skabt et miljø, der understøtter leg, aktiviteter og rutiner? Hvad fungerer godt/dårligt?
- Hvilke pædagogiske overvejelser ligger til grund for den måde, vi organiserer vores pædagogiske læringsmiljø på? Hvordan ved vi, om vores antagelser holder stik?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan matcher vores faglige kompetencer vores mål om at skabe et trygt og stimulerende pædagogisk læringsmiljø?
- Hvordan sikrer vi, at vi er fagligt godt klædt på?

ET PÆDAGOGISK LÆRINGSMILJØ HELE DAGEN I GALAXEN

Et stærkt pædagogisk læringsmiljø rummer alle de centrale elementer i det fælles pædagogiske grundlag i den styrkede læreplan. I Galaxen arbejder vi bevidst med, at alle børn trives, lærer, dannes og udvikler sig.

Det daglige læringsmiljø i Galaxen tilrettelægges med:

- Leg
- Planlagte vokseninitierede aktiviteter
- Spontane aktiviteter
- Børneinitierede aktiviteter
- Daglige rutiner
- Opmærksomhed på, at læringens indhold og form giver mening for børnene, når den pædagogiske tilgang baseres på en legende og eksperimenterende måde

Læringsmiljøet inddrager:

- Hensynet til børnenes perspektiv og deltagelse
- Børnefællesskabet
- Børnegruppens sammensætning
- Børnenes forskellighed

Læringsmiljø handler om at fremme børns:

- Trivsel
- Læring
- Dannelse og udvikling
- Kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling og forståelse

Hvornår trives et barn i Galaxen:

- Barnet trives når det udfordres tilpas - den voksne ses at have et blik for hvornår der er brug for at gå "**bag ved**", "**ved siden af**" eller "**foran**" barnet i diverse lege/aktiviteter. De didaktiske overvejelser tager her afsæt i barnets nærmeste udviklingszone. Vi arbejder for at anerkende barnet i sin udvikling og tilrettelægge diverse aktiviteter og forløb således, at det enkelte barn udvikler sig individuelt. Målet for Galaxens pædagogiske personale, er at se barnets glæde og motivation for deltagelse.

Galaxens læringsmiljø med blik for inklusion:

I Galaxen er det af stor betydning at skabe et læringsmiljø, som kan understøtte differentierede fællesskaber og sikre inklusion.

I Galaxen bliver barnet tilknyttet en stue med faste voksne. Vores læringsmiljø er struktureret og har udgangspunkt i Herning Modellen samt den styrkede pædagogiske læreplan så vi sikrer, at vi i praksis kan udleve vores værdier og visioner.

Personalets rolle:

- Personalets rolle i Galaxen, er afgørende for barnets trivsel, læring og udvikling. Der er en bevidsthed om, at vi fungerer som rollemodeller og at børnene spejler vores handlinger.
- Galaxen har et fokus på, at det pædagogiske personale skal være deltagende og nærværende sammen med børnene. Desuden at skabe et inkluderende miljø i små og store grupper hvor alle børn er en del af fællesskabet. Vi er samtidig opmærksomme på, at børn skal have mulighed for at skabe deres eget læringsrum gennem fri leg.

Galaxen er et dagtilbud af høj kvalitet:

- Vores personalegruppe har en stor faglig fælles viden som blandt andet er opnået og baseret på Herning Modellens principper.
- Der er pædagoger med særlig viden omkring børns trivsel og udvikling.
- Vi samarbejder med andre faggrupper som psykologer, socialrådgiverer, ergo/fysioterapeuter osv.
- Der er uddannede sprogvejledere og en AKT pædagog.
- Der er et højt niveau af nysgerrighed blandt personalet, til at tilrettelægge en pædagogisk hverdag som giver barnet de bedste muligheder for en god trivsel samt mulighed for at være en del af fællesskabet.
- Der er fokus på intensiv sproglig samt social støtte.
- Der er fokus på at skabe et trygt og genkendeligt læringsmiljø via rutiner og struktur.
- Den pædagogiske hverdag skaber mulighed for oplevelser og erfaringer, der fremmer den kognitive, fysiske, sociale og emotionelle udvikling.

Pædagogiske værktøjer:

Det er vigtigt, at vi som pædagoger sikre os, at vores læringsmiljø har en effekt på at højne trivsel og udvikling blandt børnene. Dette sker via:

- Der udarbejdes en individuel handleplan for barnet på Hjernen og Hjertet - denne revideres jævnligt.
- Der arbejdes med SMTTE og udviklingsplaner for de aktiviteter og tiltag som tilrettelægges
- De styrkede pædagogiske læreplaner inddrages på forskellig vis i de tiltag som skabes på alle organisatoriske niveauer i Galaxen
- **Evaluering** er et vigtigt element når vi i Galaxen ønsker at sikre os at vores læringsmiljø giver det bedst mulige grundlag for trivsel og udvikling blandt børnene - her øver vi os fortsat i at blive dygtigere så vores institution udvikles.

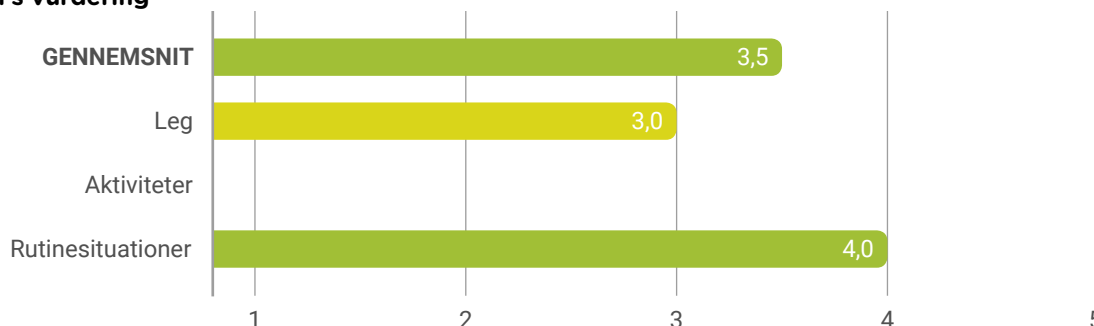

2.1.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad skaber vi et pædagogisk læringsmiljø for alle børn, hvor børnene får de bedste betingelser for at trives, lære, udvikle sig og dannes inden for følgende typer af situationer?

2.1.1.1 Galaxen's vurdering

2.2 Børnesyn og børneperspektiver

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi med løbende at følge børnenes spor, oplevelser og interesser? Hvad gør vi for at indfange alle børns perspektiver? Er det de samme børn, vi altid får øje på?
- Hvordan arbejder vi regelmæssigt med børnenes feedback fx på personalemøder, som input til vores faglige dialog?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
- Hvordan har vi senest brugt børnenes perspektiver som grundlag for at udvikle det pædagogiske læringsmiljø? Hvilke nye indsigter nåede vi frem til? Hvad ændrede vi som resultat af vores indsigter?
- I hvilke situationer kunne det være relevant at inddrage børnenes perspektiver, hvor vi ikke gør i dag?

Børnesyn og Børneperspektiver i Galaxen:

- Det at være barn har en værdi i sig selv. Barnet har ret til leg og medbestemmelse. Legen er grundlæggende når vi ser på barnets perspektiv i Galaxen.
- Det pædagogiske personale giver omsorg, stimulation og udfordringer, der understøtter det enkelte barns trivsel og læring.
- Der værnes om børnenes initiativ, fantasi, virkelyst samt at være forskellige og udvikle sig i forskelligt tempo.
- Børnene vil i løbet af dagen blive inddelt i mindre børnegrupper i forskellige aktiviteter. Emnerne vil blandt andet tage udgangspunkt i hvad børnene er optaget af og desuden vil aktiviteten understøtte det enkelte barns læring og trivsel med udgangspunkt i nærmeste udviklingszone.
 - Personalet vil have et blik for, at alle børn føler sig set, mødt og forstået så de oplever sig som en del af fællesskabet - dette sker f.eks. ved samling, under et måltid, i en leg, opdeling i mindre grupper osv
- Vi arbejder fx med børneperspektivet til samling, hvor personalet i deres planlægning og praksis sørger for plads til at der arbejdes systematisk med at inddrage børnenes perspektiv.
- Personalet er lyttende, understøttende og giver børnene tid til refleksion. Vi arbejder også med børneperspektivet i

de planlagte aktiviteter fx dialogisk læsning, hvor personalet arbejder med dannelsesbegrebet ved at lære barnet at reflektere. Dette kan gøres ved at spørge ind til og fremme barnets refleksive tilgang til historien, hovedpersoner og indhold.

- Det pædagogiske personale har ansvaret for at rammesætte læringsmiljøet - Vi har her en opmærksomhed på at følge børnenes initiativer og samtidig sikre det pædagogisk fundament. Vi bestræber os på at veksle mellem frie og vokseninitierede aktiviteter - og ikke mindst at indgå på barnets præmisser idet en aktivitet pludselig kan få et andet indhold end den voksne forventede.

Pædagogiske værktøjer:

- Det pædagogiske personale i Galaxen vil have en særlig opmærksomhed på barnets perspektiv og vores fælles børnesyn ved at arbejde med pædagogiske redskaber som SMTTE, Relations cirklen, Udviklingsplaner, Handleplaner samt daglige refleksioner omkring vores pædagogiske tilgang til praksis. – Her vil der være mulighed for justeringer undervejs i det der løbende vurderes på børnenes deltagelsesmulighed samt engagement.
 - Der vil desuden være pædagogiske oplæg og snakke om barnets perspektiv og udvikling på stue samt på personalemøder. Dette med øje for at det pædagogiske personale, fortsat kan have en opmærksomhed og didaktisk tilgang til at skabe en understøttende praksis som til gode ser barnets perspektiv.

Stuerne har en kontaktpædagog ordning så vi sikre, at alle børn bliver set og vi kan tilpasse aktiviteterne samt udfordre barnet tilpas.

Praksis eksempler:

I. Der er samling for en gruppe børn og den voksne er igangsættende omkring en bevægelsessang med heste som har forskellige egenskaber – en er hurtig, langsom, hoppende osv. Pludselig kommer en af pigerne i tanke om, at heste også kan være sultne. Hun fortæller, at hun sammen med far har givet Molly græs. Den voksne spørger ind til hvem Molly er og pludselig er det ikke en hvilken som helst hest der synges om men hesten Molly som er hvid og elsker kløver og bor på Onkel Thomas gård.

II. En gruppe børn sidder sammen med en voksen i sandkassen og bygger en fæstning med en vandgrav omkring. Børnene og den voksne er optaget af gravearbejdet og samtidig har de en gensidig dialog om hvad en fæstning og en vandgrav egentlig betyder. Et af børnene bliver pludselig opmærksom på lyden af en flyvemaskine og alt arbejde og samtale om fæstningen hører op. Den voksne følger barnets perspektiv og samtalen er nu på fly, ferie, individuelle erfaringer med at flyve osv. Efter et stykke tid går to af børnene fra sandkassen, de har fået en ny lege ide og de øvrige børn fortsætter med at uddybe vandgraven.

2.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad bruger vi disse forskellige tilgange til at inddrage børnenes perspektiver?

2.2.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.3 Børns leg

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan giver vores pædagogiske læringsmiljø børnene mulighed for at bruge deres fantasi og lege?
- Hvad gør vi for at arbejde med børnenes forskellige roller og positioner i legen?
- Hvordan kan vi undersøge og se, hvad børnene får ud af vores måde at organisere det pædagogiske læringsmiljø på?
 Hvordan arbejder vi med at understøtte, at alle børn har mulighed for at være med i legen? Er der børn, som vi oplever, står uden for legen, og hvad gør vi ved det?
- Hvordan har vi undersøgt den læring og udvikling, der sker i børnenes leg?

Legens betydning for barnets udvikling i Galaxen:

Barnet har ret til leg og medbestemmelse og legen er grundlæggende i et børneperspektiv for at udvikle:

- Fantasi
- Kreativitet
- Identitet
- Dannelse
- At kunne lege selv og med andre
- At kunne indgå i børnefællesskaber og sociale relationer

Faglige kerne opgaver:

- I Galaxen vil vi skabe et læringsmiljø som tager højde for barnets alder, behov og aktuelle udviklingszone.
- Den pædagogiske voksne er positiv og anerkende, imødekommer og opmuntrer barnet.
- Den pædagogiske voksne giver omsorg, stimulation og udfordringer der understøtter barnets trivsel, leg, læring og dannelse.
- Den pædagogiske voksne har et blik for børnenes legeindhold som er et pejlemærke for hvad der optager dem.
- Den pædagogiske voksne skal have en bevidsthed om at væren om barnets fantasi, initiativ, virkelyst samt give plads til at børn udvikler sig i forskellig tempo.

Læringsmiljø med muligheder:

- Det fysiske rum skal skabe muligheder og tydelighed i hvad der kan leges med og hvor legen kan foregå.
- Rummene skal tilgodese barnets behov for fordybelse, kreativitet, grov og finmotoriske aktiviteter
- I Galaxen arbejder alle stuer med en opmærksomhed på, at inddele børnene i mindre grupper for at skabe rum for at lege eller have aktiviteter som er interesseorienteret samt giver mulighed for at opnå erfaring i sociale spilleregler.
- Dagligdagen veksler mellem diverse rutiner samt børne og vokseninitierede lege/aktiviteter.

Alle børn skal være en del af fællesskabet:

Ikke alle børn har lige adgang til leg og legegrupper - her har det pædagogiske personale et ansvar for at understøtte barnet i at opnå deltagelse.

- Inddele børnene i mindre grupper hvor der er fokus på at skabe lege som understøtte specifikke kompetancer hos barnet.
- Den pædagogiske voksne skal have blik for at understøtte legen ved at gå foran, ved siden af eller bagved.
- Den pædagogiske voksne benævner det enkelte barns kvaliteter og opmuntre til leg ved at være deltagende og agere som bindeled mellem børnene.
- Den pædagogiske voksne har et fokus på at tilrette lege barnet har en interesse i og med udgangspunkt for nærmeste udviklingszone.
- Den pædagogiske voksne understøtter positioneringen af de børn som har en fastlåst rolle eller som står udenfor fællesskabet.

Pædagogiske værktøjer:

Det er vigtigt, at vi som pædagoger sikre os, at vores læringsmiljø har en effekt på læring og udvikling i legen. Dette sker via:

- Der arbejdes med SMTTE, handle og udviklingsplaner for de aktiviteter og tiltag som tilrettelægges - både individuelt samt for store og små grupper.
- Legegrupper med et særligt fokus på f.eks. positionering, inklusion, trivsel samt udvikling indenfor nærmeste udviklingszone.
- Evaluering er et vigtigt element når vi i Galaxen ønsker at sikre os at vores læringsmiljø giver det bedst mulige grundlag for trivsel og udvikling blandt børnene. Der er fortsat dialog og nye tiltag til omkring hvordan vi i Galaxen optimere denne del af vores praksis.

Praksis eksempel:

På stuen ses en gruppe drenge som er udfordret i at lege sammen uden at legen bliver vild og ender i gråd. De har svært ved at møde hinanden i lege med start, midte og slut.

Det pædagogiske personale opretter sammen med AKT pædagogen en drengegruppe hvor målet er, at børnene skal opnå en fælles legeforståelse. Desuden vil det pædagogiske personale styrke børnenes sociale forståelse og at have fokus på, at de ser hinandens ressourcer.

Drengegruppen finder sted 1 gang om ugen og har en genkendelig struktur med kampråb, gentagelse af en fælles leg hvor der er et fokus på at drengene skal samarbejde og se hinanden. Der er i tidsrummet også opmærksomhed på drengenes perspektiv, hvor de kan komme med ideer til lege. De pædagogiske voksne rammesætter aktiviteterne og veksler imellem at være moderat deltagende og observerende men konstant med fokus på at øge deltagelsesmulighederne for de 7 drenge. Da der evalueres undervejs ses det at drengene i større grad er begyndt at søge hinanden på stuen og deres forståelse for at lege sammen er øget så de nu kan sidde omkring en fælles aktivitet i længere tid uden at blive uvenner. Desuden spørger drengene gentagende gange om der snart er drengegruppe og hvad de skal lege. Det pædagogiske personale kan her ved få en indsigt i, at drengene via motivation, aktiviteter og leg får styrket deres fællesskab omkring legen og udviklingen af den.

På sigt:

Der ses udfordringer i alle børnehaves grupper ift. at børnene er udfordret i at indgår i en fordybet rolleleg med start midte og slut. Det kan skabe konflikter i børnegruppen samt være grundlag for eksklusion. Det er derfor Galaxens ambition, at vi vil have et særligt fokus på legen. Det teoretiske grundlag er hentet i bogen "kom ind i legen" - Vi ønsker at give Galaxens børn en fælles legeforståelse så det højner muligheden for deltagelse og trivsel. Det er pt. Galaxens AKT pædagogen som sammen med nogle af stuerne er igangsættende omkring det at skabe og have et blik for bestemte leges indhold. Desuden er der lige nu to pædagoger som er igang med at etablere et rum hvor diverse rollelege (bager, restaurant, biler, osv) skal overskueliggøres ved at rekvesitter og simple legemanuskripter er inddelt i kuffeter. Her kan en mindre gruppe børn samt en voksen have fokus på en bestemt leg - Intentionen er så, at børnene efterhånden kan overføre legen i andre kontekster og at flere børn derfor opnår en fælles forståelse for bestemte leges opbygning og derved opnår mulighed for aktivt at deltage i fællesskabet.

Kortsigtede mål: er at alle børn får et kendskab til fantasi/rollelege.

Langsigtede mål: Styrke børns forudsætning for selv at igangsætte og organisere fælles fantasilege. Samt øge det enkelte barns mulighed for deltagelse i fællesskabet.

2.3.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad indtager vi disse forskellige roller for at understøtte børnenes leg, så legen udvikler sig positivt for alle børn?

2.3.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.4 Det brede lærings syn

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- På hvilke måder har vi fokus på læringsprocesser gennem hele dagen (leg, børneinitierede og vokseninitierede aktiviteter og rutiner)?
- Hvordan tilrettelægger vi det pædagogiske læringsmiljø, så det både støtter børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring? Hvordan kan vi følge og støtte barnets undren og nysgerrighed? Hvordan udfordrer og støtter vi børnene i at få nye ideer og erfaringer med vedholdenhed og gåpåmod?
- Oplever vi, at det er alle børn, der viser deres undren og nysgerrighed ved fx at stille spørgsmål e.l.? Hvad tænker vi om, og hvad gør vi for, de børn, der sjældent giver udtryk for deres undren og nysgerrighed?
- Hvordan arbejder vi med at følge op på, om vi lykkes med det pædagogiske læringsmiljø i forhold til, hvad børnene får ud af det? Hvordan sikrer vi, at vi kommer hele vejen rundt i forhold til de seks læreplanstemaer?

Det Brede lærings syn i Galaxen:

- I Galaxen forstår vi det brede lærings syn som et vigtigt element der skal understøtte børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive udvikling. Vi bestæber os på at skabe et miljø hvor der kan opstå læring. Læring handler om barnets dannelse af handlekompeterer og færdigheder. Det kan beskrives som en proces, hvor barnet tilegner sig viden, kundskaber og færdigheder gennem de erfaringer, det gør sig i familien, i fællesskabet i institutionen og i samfundet generelt. Mulighed for læring sker, når barnet er aktivt og i relationen med andre børn og/eller voksne tilegner sig erfaringer, viden og færdigheder, de kan drage nytte af og udvikle sig ud fra. Barnets oplevelser og forståelse af sig selv og omverdenen øges, og færdigheder tilegnes. Barnet udvikles hermed følelsesmæssigt, socialt, motorisk og sprogligt - kompetencer opnås
- Læringsmiljøet på stuerne tilrettelægges, så det på bedste vis tager hensyn til såvel det enkelte barn samt børnegruppens sammensætning, forudsætninger, interesse og behov. Det betyder, at vi ser læring som noget der sker i alle henseender og at vi har en opmærksomhed på, at dagen skal veksle mellem børne og vokseninitierede aktiviteter og daglige rutiner. Vi vil gerne at dagen indeholder tid til fordybelse på forskellig vis, finmotoriske og kognitive aktiviteter samt et fokus på at børnene skal have mulighed for at udfordres ved motoriske lege.
- Leg og læring er tæt forbundet og det er vanskeligt at forestille sig leg uden læring eller omvendt. For det lille vuggestuebarn er læring en kropslig og sanselig oplevelse og oftest er aktiv deltagelse en forudsætning for læring uanset alder.
- Alle børn i Galaxen, uanset alder og udviklings niveau, skal mødes af inspirerende voksne, som tør gå på opdagelse sammen med barnet. Det skal både ske gennem leg, inddragelse i hverdagens rutiner, i tiden mellem aktiviteter og igennem projekter og forløb. Vi skal have fokus på barnets nærmeste udviklingszone. Det vil sige, at vi hele tiden stiller os dér, hvor det er trygt og samtidig udfordrende at lære nyt. Den voksne skal eksperimentere sammen med barnet og gøre nye opdagelser og erkendelser. Vi øver os i, ikke altid at give barnet svarene, men at være udforskende og undersøgende sammen med barnet.
- Vi bestræber os på, at der er tid til læring i dagligdagens rutiner f.eks. toiletbesøg, i garderoben og borddækning. I garderoben giver vi børnene god tid til at øve sig i selv at tage tøj af og på, de voksne støtter og guider.
- Rummene er fysisk indrettede, så ting og materialer har faste pladser. Børnene har mulighed for selv at overskue og nå materialerne/legetøjet. Her er der naturligt en forskel på hvilke materialer der er tilgængelige afhængig af barnets

alder. Altså om barnet går i vuggestuen eller i en af vores aldersopdelte børnehavestuer i såvel almen som specialregi.

Pædagogiske værktøjer:

- De pædagogiske voksne er bevidste omkring deres funktion som værdifulde rollemodeller for børnene.
- Vi bestræber os på at være det "stillads" som giver børnene muligheder for at få oplevelser og støtter deres intentioner gennem anerkendelse. Vi vægter, at børnene får den fornødne tid til at lege, fordybe sig og skabe nære relationer til andre børn. En proces, hvor de pædagogiske voksne skal støtte, guide og udfordre. Vi ved, at de trygge rammer skaber grundlag for, at en god læring kan finde sted.
- For at sikre alle børns deltagelse i fællesskabet og opnå de bedste forudsætninger for læring, har stuerne blandt andet en plan for dagens/ugens/månedens indhold (Denne varierer fra stue til stue). Planen for stuens indhold, er udarbejdet ud fra didaktiske overvejelser og skaber en dokumentation for form og indhold i den daglige praksis. Blandt andet ved at grubeinddele børnene, skabe overblik over de voksnes organisering samt de pædagogiske tiltag som ugen bringer. Dette giver det pædagogiske personale en mulighed for, at skabe et fælles fokus på alle børns deltagelse og særligt de børn som har brug for at blive understøttet i diverse kontekster.
- I vuggestuen arbejdes der med et årshjul som har fokusord, og stuernes aktiviteter tager deres udgangspunkt i dette. De pædagogiske voksne har via dialog og refleksion samt brug af SMTTE og individuelle udviklingsplaner samt handleplaner mulighed for at tilrettelægge deres praksis så det imødekommer børnenes udviklingsniveau.
- Børnehaven og specialgrupperne bruger ligeledes SMTTE, Udviklings og handleplaner når de tilrettelægger deres pædagogiske praksis med udgangspunkt i det brede læringsyn.
- Det pædagogiske personale kender og benytter Galaxens SMTTE som er tilpasset den nye styrkede læreplan og dermed gør det obligatorisk at tænke alle temaer ind i de pædagogiske aktiviteter.

Praksis eksempel:

En vuggestuegruppe har i juni måned et fokus på dyr i deres årshjul. Børnene er inddelt i grupper og den samme voksne har 4 dage om ugen sin lille gruppe på 3/4 børn i en 14 dages periode. Hun beslutter at de skal igennem et forløb hvor de først kigger på dyr i bøger og på billeder som hænger på stuen, de siger dyrelyd, bevæger sig som dyr og hun opdager at 2 af børnene har et særligt fokus på koen. Derefter finder hun legedyrene frem og børnen undersøger sammen med hende disse og de bruger dyrene på forskellig vis i lege. Dernæst skal børnen male med sort og hvid maling på karton og som en afslutning på projektet skal de cykle ud i naturen og se køer.

2.4.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på hver af disse tilgange, når vi arbejder med brede læringsprocesser? Arbejde med/ud fra...

2.4.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.5 Samspil og relationer

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvad kendetegner de situationer, hvor vi oplever et nærvær mellem os og børnene, og vi er fordybede sammen? Hvad skal der til, for at nærvær og fordybelse opstår? Hvad kan vi gøre for at få mere ud af det?
- Hvornår oplever vi, at vi ikke er tilgængelige for børnene og ikke har mulighed for at reagere på deres behov? Hvad kendetegner de situationer, og hvad kan vi gøre anderledes for at ændre på dem?
- Hvordan kommunikerer vi med børnene, både kropsligt og sprogligt, i forskellige situationer? Hvad oplever vi, er en god kommunikation mellem os og børnene? Har vi fokus på at spørge ind til børnenes oplevelse med åbne spørgsmål som: 'Kan du fortælle mig, hvad der skete?', 'Hvordan kan vi løse det sammen?', 'Hvilke andre ideer kan du komme i tanke om?'
- Hvordan kan vi understøtte det enkelte barns trygge tilknytning gennem det pædagogiske arbejde med hele børnegruppen?

Samspil og relationer i Galaxen:

- I Galaxen er relationer og samspil vigtige faktorer i vores tænkning af hverdagens pædagogik. Velfungerende samspil og relationer mellem børn og pædagogisk personale er afgørende for børns trivsel, læring, udvikling og dannelse. Samspil og relationer dækker over alle de situationer, hvor børn og pædagogisk personale kommunikerer eller er sammen om noget.
- Vi vægter at alle børn bliver set, mødt, får opmærksomhed - bliver rost, udfordret og anerkendt.
- For at barnet opnår en følelse af at "**mestre sit eget liv**" og dermed være i trivsel er det vigtigt at barnet oplever en tryk relation til de voksne - både når barnet lykkes men især når det ikke lykkes. Her er det pædagogiske personale guidende og støttende så barnet oplever sig forstået.
- Samspil mellem barnet og det pædagogiske personale kan ske såvel verbalt som nonverbalt.
- Vi har i Galaxen fokus på børnefællesskabet og på at styrke det samspil og de relationer der etableres her. Vores samspil med hele børnegruppen, fx under et måltid, eller når vi deler børnene i mindre grupper, er derfor også en vigtig vej til at knytte det enkelte barn tættere til os som pædagogisk personale.
- For at styrke relationen og samspillet er vi bevidste om, at inddrage barnets perspektiv. Det pædagogiske personale har en opmærksomhed på at gøre barnet aktivt i relationen og følge barnets ideer og måde at forstå omverdenen på.
- I Galaxen bestræber vi os på, at det pædagogiske personale skal være tilgængelig for barnet hele dagen. Vi ved også at dette kan være udfordrende af forskellige grunde - derfor vægtes den daglige refleksion omkring barnets trivsel og dagens gang samt kommunikationen mellem vores Teams så vi kan skabe den bedst mulige organisering af personalet.
- For at gøre barnet aktivt i relationen, er der på alle Galaxens stuer en rutine omkring, at inddele børnen i mindre grupper i løbet af dagen. Her opnår alle børn en nærværende voksen som kan optimere sit fokus på barnets perspektiv. Dette ved at lave en aktivitet som tager udgangspunkt i børnenes interesse/ udviklingsniveau og ud fra dette gøre dem medansvarlige for indhold og form eller ved at stille dem åbne spørgsmål om input til hvad, hvordan, med hvem osv.

Pædagogiske værktøjer:

- Alle pædagoger i Galaxen er uddannet i Herning modellens systemiske tænkning og har dermed et kendskab til vigtigheden af det relationelle fundament som er udviklende for barnet mellem 0-6 år.
- Det pædagogiske personale har en viden om at møde det enkelte barn der hvor det giver mening - dvs ud fra barnets udviklings niveau. Dette understøttes bla. med udarbejdelse af handeplaner, udviklingsplaner, DPU, relationscirklen og ikke mindst daglige reflekterende snakke samt observationer omkring udførelse af aktiviteter.
- Der er et fokus på hvordan det pædagogiske personale kan styrke relationen og samspillet enten ved at gå foran, ved siden af eller bagved barnet.

Praksis eksempel:

Eks 1

Sally har svært ved at komme i leg med stuens øvrige piger. Pædagogen sidder med Sally på skødet mens hun starter en køkkenleg med 2 af stuens andre piger. Hun italesætter legen med de 2 piger og inddrager Sally ved at benævne hende på passende steder i legen. Hun accepterer at Sally i starten er passiv, men registrer at Sally har et blik for Ane som leger at hun steger pandekager i det lille køkken. Pædagogen spørger Ane om hun har brug for hjælp til pandekagerne, og Ane siger at hun har brug for en til at piske i dejen. Pædagogen tager Sallys hånd og guider hende

blidt mod køkkenet og sammen med Sally tager hun skålen og piskeriset. Pædagogen italesætter at Sally hjælper Ane og de to piger smiler, pædagogens rolle i legen bliver mere passivt i det hendes rolle nu er at opmuntre og italesætte særligt Sallys initiativ i legen så hun får en positiv position i legen i forhold til de andre to piger.

Eks 2

I vuggestuen sidder Ella ved et lille bord og triller kugler ned af en rampe så de lander på på gulvet. Ella er optaget af sin leg da en pædagog sidder sig på gulvet ved siden af hende. Pædagogen smiler og tager nu kuglen fra gulvet og rækker dem til Ella hver gang hun triller dem ned. Ella griner højt hver gang pædagogen prøver at gribe kuglen for enden af rampen. Ella har forskellige størrelser af kugler og siger grinende inden hun slipper en kugle, "Stor kugle", "lille lille kugle" og pædagogen gentager hendes ord mens kuglen triller. - Ella og pædagogen opnår et samspil hvor de har fokus på et fælles 3. og samtidig styrkes deres relation i det pædagogen viser nærvær, interesse og tilgængelighed.

2.5.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad har vi fokus på disse tilgange i vores arbejde med at skabe gode samspil og relationer?

2.5.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.6 Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i børnefællesskaberne

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvilken pædagogisk tilgang arbejder vi ud fra for at sikre, at alle børn oplever, at de er en del af et børnefællesskab? Hvordan er der forskel på vores praksis i forhold til forskellige aldersgrupper?
- Hvordan vurderer vi alle børnenes muligheder for at udvikle sig og få nye relationer? Er der noget, vi kan gøre anderledes for at give nogle børn bedre muligheder for at opbygge og have gode relationer?
- I hvilket omfang har vi faglige dialoger om, hvordan vi kan understøtte, at børn i udsatte positioner trives og ses i det pædagogiske læringsmiljø? Hvordan sikrer vi, at vi også har blik for og inddrager de børn, der fx ikke selv henvender sig og ikke deltager aktivt i lege og aktiviteter?
- Når vi ser på vores praksis den seneste måned, hvornår er det så lykkedes os at skabe et pædagogisk læringsmiljø, hvor alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i fællesskabet? I hvilke situationer lykkedes det ikke - og hvorfor?

Børn i udsatte positioner og alle børns deltagelse i fællesskabet:

- I Galaxen har **alle** børn ret til at være betydningsfulde i børnefællesskabet.
- I Galaxen er der et fokus på inkluderende fællesskaber og pædagogiske læringsmiljøer, der understøtter læring hos alle børn - også de børn som har særlige forudsætninger.
- Børn i udsatte positioner skal opleve sig som en betydningsfuld del af fællesskabet - tilsvarende skal deres forældre opleve sig som en betydningsfuld del af forældrefællesskabet.
- Vi arbejder med et fokus på, at det udsatte barn inkluderes, oplever mestring og at være en del af meningsfulde børnefællesskaber.
- I Galaxen har vi fokus på det udsatte barns ressourcer og deltagelsesmuligheder ved at følge barnet tæt, være understøttende og guidende.

Pædagogiske værktøjer:

- At understøtte læring hos børn i udsatte positioner handler ikke alene om at trække et enkelt barn ud af det almene børnefællesskab for at lave en særlig aktivitet. Det handler derimod om at møde barnet med passende udfordringer og positive forventninger i gode pædagogiske læringsmiljøer og i børnefællesskabet.
- Gruppeinddeling i mindre grupper i forskellige sammenhæng ses som en fordel for alle børns deltagelsesmulighed. Det er et særligt vigtigt værktøj for at skabe inklusion for børn i udsatte positioner. Her kan den voksne i højre grad arbejde målrettet med barnets særlige udfordringer; sociale, sproglige, motoriske osv.
- Vi er opmærksomme på at skærme børnene i rutinesituationerne, f.eks. garderoben. Her kan børn i udsatte positioner have særlige aftaler om, at barnet går først eller sidst for ikke at blive udsat for u hensigtsmæssige påvirkninger.
- Det pædagogiske personale i Galaxen har et fælles pædagogisk udgangspunkt i Herning Modellens strategi og tænkning. Her er der et fokus på etableringen af relationen mellem det udsatte barn og det pædagogiske personale som er ekstra betydningsfuld for at opnå trivsel hos barnet i en udsat position.
- Vi arbejder med Individuelle handleplaner, Relations cirklen, Udviklingsplaner, Sprogtest, SMTTE osv. hvor der evalueres på barnets udvikling og tilpasning af læringsmiljøet omkring det enkelte barn.
- Galaxen har et internt system hvor det pædagogiske personale kan ansøge om sparring og/eller praksis pædagogisk støtte hos husets AKT pædagog.
- Vi samarbejder med tværfaglige samarbejdspartnere både i forhold til sparring, direkte inddragelse og forældrevejledning.
- Vuggestuerne er pt med i 1000 dages projektet med følgende mål: - At mindske betydningen af negativ social arv for børn i udsatte positioner ved at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse gennem flere uddannede pædagoger, som kan arbejde systematisk og videns baseret med de pædagogiske læringsmiljøer.

Praksis eksempel:

Alice er en pige som er udfordret i at indgå i relationer - hun slår de andre børn når de ikke agerer som hun havde forestillet sig. Hun tager legetøjet fra andre børn, overtager legen ved at tale højest og hun er ofte deltagende i flere lege og aktiviteter på en gang. Pædagogerne har en særlig opmærksomhed og prøver i løbet af dagen at være tæt på og italesætte Alices initiativ samt de øvrige børns intentioner i legen. Desuden har stuen sparring med AKT pædagogen som også inddrages i en "pigegruppe" som hver uge afholdes for Alice og 4 andre piger. Målet er at Alice øver sig i at opnå en erfaring med gensidige relationer og en øget forståelse for de sociale spilleregler.

2.6.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad bruger vi disse tilgange til at sikre, at alle børn trives, lærer, udvikler sig og dannes i børnefællesskaberne?

2.6.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.7 Evaluerende pædagogisk praksis

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan undersøger og evaluerer vi de pædagogiske læringsmiljø i sammenhæng med børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse? Har vi fastsat et fokus eller formål med vores løbende evaluering af pædagogiske læringsmiljø? Hvor står vi stærkt/svagt? Hvordan oplever vi, at vi fagligt set er klædt på til at evaluere og undersøge?
- Hvad gør vi for at sikre, at vores løbende evaluering er systematisk? Hvordan definerer vi "systematisk"?
- Hvordan sikrer vi, at vores evalueringer har fokus på sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse frem for blot aktiviteterne eller blot på børnenes læring?
- Hvordan sikrer vi, at vi anvender den viden, vi får fra vores evaluering, til at justere vores pædagogiske læringsmiljø? Hvornår har en konkret evaluering senest givet ny indsigt i børnegruppens trivsel, læring, udvikling og dannelse, der har ført til ændring i vores praksis?

Evaluerende pædagogisk praksis i Galaxen:

- Det er Galaxens forståelse, at vi gennem evaluering og dokumentation skaber ny viden som bidrager til at udvikle kvaliteten af vores daglige praksis hvor vi skaber læringsmiljøer der giver de bedste betingelser for barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Den evaluerende praksis skal ses som en proces hvor det pædagogiske personale sammen kan reflektere over sammenhængen mellem det læringsmiljø de enkelte stuer etablerer og børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse.
- Læringsmiljøet er fleksibelt og omskifteligt og understøtter til enhver tid den aktuelle børnegruppe og børnefællesskabets behov. Der arbejdes løbende med at styrke det pædagogiske læringsmiljø og med en differentieret pædagogisk tilgang ved at holde fokus på f.eks. legen, børneperspektiver eller rutinepædagogik. - Dette udviklende og omstillingsparate "mind set" ses at blive justeret i praksis ved at det pædagogiske personale bruger dokumentation og evalueringsredskaber.

Pædagogiske værktøjer:

- Galaxens pædagogiske personale arbejder med Handleplaner, Udviklingsplaner og SMTTE-modeller som alle indeholder et krav om : **MÅL - FORMÅL- EVALUERING.**

Mål:

- Målet skal være så klart og enkelt som muligt.
- Målet kan handle om hvad man vil opnå i en bestemt aktivitet, hvad man lærer undervejs eller hvordan børnene reagere på den aktivitet der igangsættes. Det kan f.eks. handle om børns sproglige eller sociale udvikling, hvordan vi får færre konflikter i garderoben eller styrkelse af børns selvhjulpenhed.

Eksempel på mål: At alle børn er en aktiv del af den daglige samling på stuen.

Formål:

- Formålet er beskrivelsen af hvad man ønsker at få ud af evalueringsprocessen.
- Formålet kan handle om at understøtte en udvikling eller få en større refleksiv tilgang til stuens egen kontekst. Her forstået som en undren over hvilke opretholdende og beskyttende faktorer stuens kultur er ramme for ift. det mål vi har sat os omkring et barns trivsel og udvikling? (Hvordan påvirker daginstitutionen barnets udvikling)?

Eksempel på formål: Vi vil undersøge hvorfor en gruppe af de yngste drenge ikke er deltagende til den daglige samling på stuen.

Evaluering:

- Evaluering handler om at undersøge og udvikle praksis.
- Evaluering handler om at vurdere og reflektere alene og sammen om hvordan vi forsat kan skabe en kontekst som er udviklende og undertøttende for de læringsmiljøer vi etablerer i vores praksis.
- Evaluering betyder ikke nødvendigvis at "noget" er færdigt men at vi gør os tanker om hvordan praksis kan justeres og finpudses undervejs.

Alternativer:

- Galaxens pædagogiske personale har erfaret, at dokumentation og evaluering kan gøres på forskellig vis som supplere hinanden. Her kan blandt andet nævnes, at der i Galaxen dokumenteres via brugen af billeder fra aktiviteter - Det pædagogiske personale kan sammen med barnet tale om hvad de har lavet og hvordan barnet synes om aktiviteten/legen og samtidig kan forældrene orientere sig om de aktiviteter deres barn har deltaget i ved at kigge på billederne og læse den tekst som er skrevet omkring læringsmålet for aktiviteten.
- Vi reflekterer og evaluerer over egen praksis via videodokumentation. "Hvordan kan vi gøre en spisesituation anderledes så barnet opnår større deltagelse"? En af metoderne er, at f.eks. AKT pædagogen optager forskellige spisesituationer og sammen med det pædagogiske personale giver faglig sparring som fører til justeringer af praksis. Det tager tid og øvelse at vænne sig til at være i en situation hvor ens praksis og person er blotlagt - vi øver os stadig.

På sigt:

- At skabe en optimal evaluerings og dokumentations kultur er en udfordrende opgave som konstant er under udvikling.
- Første skidt til at opnå målet, er ønsket om at dokumentation og evaluering skal være en større del af vores praksis - dette med en bevidsthed og faglig ambition om, at vi kan blive dygtigere og være i udvikling ift. vores pædagogiske praksis.

- I Galaxen er stuerne bevidste om de værktøjer der er til rådighed for at sætte mål, formulere formål og evaluere praksis. - Disse redskaber benyttes forskelligt og her arbejdes der fortsat med at opnå en ensrettedhed.
- Galaxens pædagogiske personale skal styrkes i deres mind set ift. at evaluering er for at optimere praksis og ikke for at tilfredsstille I politikerne.

2.7.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad er vi opmærksomme på følgende dimensioner, når vi evaluerer vores pædagogiske praksis?

2.7.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.8 Forældresamarbejde om børns trivsel, læring, udvikling og dannelse

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan samarbejder og kommunikerer vi i det daglige med forældrene om børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse?
- Hvilke rammer og regler har vi for forældresamarbejde? (Det gælder både de overordnede rammer og den konkrete håndtering i hverdagene. Er det fx ok at afbryde en aktivitet med børnene, hvis en forælder har brug for en snak?)
- Hvordan oplever vi samarbejdet med forældrene i forhold til at rådgive og vejlede dem om deres barns trivsel, udvikling, læring og dannelse?
- Hvordan arbejder vi med at møde forældrene forskelligt og tilpasse samarbejdet ud fra deres behov?
- Hvad ved vi om, hvordan forældrene oplever vores samarbejde, rådgivning og vejledning? Inddrager vi synspunkter og viden fra forældrene?

Forældresamarbejde i Galaxen:

- Det pædagogiske personale og forældre indgår i et forpligtende og respektfuldt partnerskab omkring det enkelte barns udvikling og trivsel.
- Det pædagogiske personale har en ressourceorienteret og nysgerrig tilgang til kendskabet og samarbejdet med forældrene. De inddrages og informeres om arbejdet med barnets læring, trivsel, udvikling og dannelse.
- Det pædagogiske personalet har i forældresamarbejdet fokus på den gode dialog, gensidig respekt og sammenhængen i barnets liv mellem livet derhjemme og institutionslivet.
- Vi vægter de daglige samtaler i hente og bringe situationen. Det er blandt andet gennem denne vidensudveksling at forældrene og det pædagogiske personale får et nært kendskab til hinanden, som gør det muligt at tale om det der fungerer og det som er svært i samarbejdet om barnets trivsel.
- Det pædagogiske personalet inviterer løbende forældrene ind til dialog i forhold til hvordan vi bedst støtter barnet og den generelle udvikling. Der afholdes forældresamtaler når barnet starter op i institutionen og ved overgangene desuden når barnet er 2 år, 4 år samt en skoleparathedssamtale. Forældrene kan til enhver tid bede om en samtale efter behov.
- På samtalerne tager personalet udgangspunkt i den seneste handleplaner på barnet eller det pædagogiske læringsmiljø.
- I Galaxen er vi opmærksomme på, at et differentieret forældresamarbejde tager udgangspunkt i den enkelte families situation, kultur og behov. Med dette udgangspunkt opnår vi de bedste muligheder for at samarbejde med forældrene omkring deres barns udvikling og trivsel med et fokus på den sammenhæng der er mellem hjemmet og Galaxen.

1000 dages projektet:

- Fra januar 2020 og 1000 dage frem, er Galaxens vuggestue afdeling en del af et projekt hvor ekstra midler skal bruges til at styrke børn og forældre i udsatte positioner. Det er Galaxens ønske, at styrke forældresamarbejdet i samtaler med en rådgivende og vejledende funktion samt en styrket inddragelse af forældrene i hverdagens pædagogik med det mål at styrke barnets trivsel, udvikling og dannelse.

Pædagogiske værktøjer:

- Det pædagogiske personale har et fælles udgangspunkt i Herning Modellen samt de styrkede læreplans principper om at vægte forældresamarbejdet.
- Det pædagogiske personale har en struktur for planlagte forældresamtaler og desuden er der en åbenhed overfor yderligere samtaler efter behov.
- Forældrene inviteres jævnligt til kaffemik samt jule og sommerfester.
- Der er via billed dokumentation og pædagogiske beskrivelser af hverdagen et fokus på at give forældrene et generelt indblik i den læring og de læringsmiljøer som Galaxens stuer har etableret med udgangspunkt i børnegruppen.
- På forældremøder og bestyrelsesmøder arbejdes der løbende med at udvikle det gode forældrepartnerskab.
- Det er af stor vigtighed, at det pædagogiske personale gør forældrene til aktive medspillere omkring barnets trivsel og ikke mindst børnefællesskabets trivsel.

Praksis eksempel:

1:

Axel er begyndt at gå uden ble hjemme i weekenderne, han har den dog stadig på mens han sover og når de forlader huset. Forældrene giver informationen viderer til vuggestuen og sammen med pædagogen bliver de enige om at Axel også skal øve i at gå uden ble i vuggestuen på de tidspunkter af dagen hvor han er i huset. Han skal dog fortsat have bleen på til lur og på tur ;o) Efter 1 måned fortæller forældrene stolt at Axel nu er helt uden ble i hjemmet og pædagogen fortæller at han stadig har sovet med bleen på i vuggestuen men at de gerne vil støtte op om at tage den af så de sammen kan give Axel en følelse af at mestre sit liv.

2:

Alina som er 2,3 år har et iltret temperament og det pædagogiske personale har besluttet at de i læsegruppen vil læse bogen "Kaj er vred" og tale om følelserne glad/sur. Alinas kontakt pædagog tager en snak med mor i en afhentningssituation om dette og opfordre forældrene til at læse den samme bog og tale om følelser.

2.8.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkes vi med, at forældrene er aktive medspillere om barnets trivsel, læring, udvikling og dannelse inden for disse dimensioner? Styrke barnets...

2.8.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

2.9 Sammenhængende overgange

Refleksionsspørgsmål til inspiration

- Hvordan arbejder vi ud fra læreplanen for at skabe sammenhæng for børn og forældre i overgangen fra hjem til dagtilbud, mellem dagtilbud og fra dagtilbud til skole og SFO/fritidshjem?
- Hvordan arbejder vi med en tryk overgang til det næste tilbud? Fx aktiviteter som at besøge det nye sted, tæt dialog med fagprofessionelle fra andre tilbud, arbejde med overgangsobjekter o.l.
- Oplever vi, at vi har et fælles værdisæt med det andet dagtilbud eller skole og SFO/fritidshjem? Er vi enige om, hvad der skal til fra begge parter for at skabe en sammenhængende overgang?
- Hvad ved vi om dagplejerens/sundhedsplejerskens/pædagogens/lærerens faglighed og daglige praksis? Hvordan kan vi blive klogere på det, og hvordan kan den viden bidrage til at skabe sammenhæng?

Galaxens forståelse af sammenhængende overgange:

- I Galaxen arbejdes der med sammenhængende overgange når barnet skal fra **vuggestuen til børnehaven**, fra **børnehaven til førskolegruppen Kometerne** og fra **Kometerne i børnehaveklassen/SFOen**.
- De 3 overgange i Galaxen skal tilrettelægges, så de er sammenhængende og bidrager til, at barnet oplever den enkelte overgang som naturlig i forhold til personlig og aldersmæssig udvikling.
- Galaxen er inddelt i teams og hvert team består af 2 vuggestuegrupper samt 2 børnehavegrupper. Her er det naturligt for vuggestuebarnet at have et kendskab til børnehavegrupperne i det børnene og de voksne møder hinanden på gangen og legepladsen. Lige op til skiftet forsøger det pædagogiske personale, at lave aftaler så vuggestuebarnet kommer på besøg i børnehaven flere gange inden skiftet.
- Der arbejdes generelt med at styrke børnenes sociale kompetencer, mod, nysgerrighed og selvhjulpenthed. Børnene støttes og guides i at deltage i voksen initierede aktiviteter og kravssituationer, at vente på tur og udsætte egne behov, samt at være en god kammerat og indgå i forskellige meningsfulde børnefællesskaber, afhængig af barnets alder og udviklingsniveau.

Pædagogiske redskaber:

- Galaxens førskolegruppe Kometerne samarbejder med SFO og Skolen om fælles forventninger til overgang mellem Kometerne og SFO/Skole. Personalet arbejder med fokus på et pædagogisk læringsmiljø, hvor der er særligt fokus på at styrke børnenes forudsætninger for at kunne mestre en positiv overgang til skolen.
- Kometerne arbejder med en pædagogik, som er mere struktureret og didaktisk orienteret, og som minder om den pædagogiske tilgang i skolen. Det gør vi, blandt andet fordi vi gerne vil forberede børnene på den tilgang, de kommer til at møde i skolen, så børnene får en blidere overgang til skolen.
- Samarbejdet mellem vuggestuen og børnehaven har fokus på et pædagogisk læringsmiljø, hvor vi bestræber at styrke børnenes forudsætninger for at kunne mestre en positiv overgang til børnehaven.
- Der arbejdes særligt med mestring af sociale relationer, sprog, selvhjulpenthed, og lysten og forståelsen af at indgå i børnefællesskaber.
- Der arbejdes med individuelle handleplaner, Udviklingsplaner, DPU, SMTTE osv som evalueres og overleveres så barnet får de bedste forudsætninger for at blive en del af et nyt fællesskab i den nye kontekst.
- Der er i alle overgange en opstarts samtale hvor pædagogerne og forældrene klæder den nye stues personale bedst mulig på ved at samtale om barnets ressourcer og i nogle tilfælde udfordringer.
- Der er en faglig bevisthed om, at vi konstant kan blive dygtigere til at klæde børnene på til overgange ved at have en nysgerrighed på hinandes pædagogiske hverdag. - Her er der fortsat plads til dialog og tiltag for at styrke det pædagogiske arbejde ved overgange.

2.9.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:
I hvilken grad inddrager vi disse perspektiver for at sikre sammenhæng i de forskellige overgange?

2.9.1.1 Galaxen's vurdering

Galaxen har endnu ikke foretaget en vurdering af ovenstående spørgsmål.

3 ØVRIGE KRAV TIL INDHOLDET I DEN PÆDAGOGISKE LÆREPLAN

3.1 Inddragelse af lokalsamfundet (og evt. forældrebestyrelsen)

"Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan dagtilbuddet inddrager lokalsamfundet i arbejdet med etablering af pædagogiske læringsmiljøer for børn." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 29)

"Det er lederen, der i forbindelse med udarbejdelse af den pædagogiske læreplan sikrer, at forældrebestyrelsen bliver inddraget i processen omkring udarbejdelse, evaluering af og opfølgning på den pædagogiske læreplan." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 52)

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn samt evt. hvordan forældrebestyrelsen inddrages i arbejdet med læreplanen?

Vi inddrager lokalmiljøet i det pædagogiske arbejde, idet vi:

- bruger biblioteket både til lån af bøger og til deltagelse i diverse arrangementer
- bruger de forskellige museer med planlagte besøg i forbindelse med forskellige emner og ved at deltage i kulturbus arrangementer
- besøger svømmehallen som en fast aktivitet på flere stuers månedsplan
- går i kirke til fastlagte arrangementer i forbindelse med jul og påske
- besøger Aktivcenteret både spontant og ved aftalte besøg
- benytter lokalområdets legepladser, parker og frirum
- deler lokaler med skolen og har fælles aktiviteter som Luzia, skolernes motionsdag, børnekoncert m.m.
- har en samarbejdsaftale i forbindelse med projekt "Sangglad"
- har en samarbejdsaftale om kring overflytning af kommende skolebørn.

Forældrebestyrelsen har løbene været inddraget og orienteret på bestyrelsesmøder og har deltaget på pædagogisk dag, hvor emnet var forældresamarbejde.

3.2 Det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

"Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i dagtilbuddet skal integreres i det pædagogiske arbejde med etablering af pædagogiske læringsmiljøer. Børnemiljøet skal vurderes i et børneperspektiv, og børns oplevelser af børnemiljøet skal inddrages under hensyntagen til børnenes alder og modenhed." (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 30).

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

Galaxens overvejelser omkring det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø.

- Galaxen er et børneunivers – og det skal børnemiljøet og det pædagogiske læringsmiljø i institutionen afspejle. Vi benytter alle kvadratmeter i institutionen og ser muligheder i forhold til at indrette legearealer alle steder, hvor der er mulighed for det - både inde og ude.

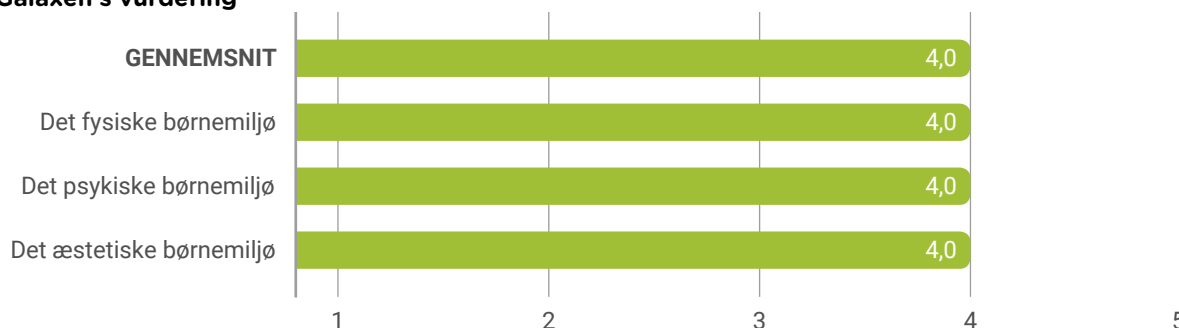
- Der arbejdes med at indrette stuerne så der er mulighed for at skabe små rum i rummet. Dette for at give øget mulighed for deltagelse for alle børn og for at skabe overskuelige læringsrum med plads og ro til fordybelse.
- pædagogisk arbejdes ud fra en anerkendende tilgang der bygger på principperne i Herning Model Dagtilbud. der arbejdes med at følge barnets perspektiv og at det enkelte barn føler sig set, mødt og forstået. Der er fokus på børnenes mulighed for deltagelse i et fællesskab. i forbindelse med læring arbejdes med barnets nærmeste zone for udvikling.
- børnene inddrages i udsmykningen af stuen og deres produkter udstilles.
- børnene guides i forhold til dagens overordnede struktur via tavler og billeder

3.2.1 Vurdering

Nedenstående graf viser Galaxen's vurdering af egen praksis på baggrund af følgende spørgsmål:

I hvilken grad lykkedes det os at skabe et sundt og udviklende børnemiljø indenfor disse tre områder (med inddragelse af børneperspektivet)?

3.2.1.1 Galaxen's vurdering

4 DE SEKS LÆREPLANSTEMAER

”Den pædagogiske læreplan skal udarbejdes med udgangspunkt i seks læreplanstemaer samt mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børns læring.

Det skal fremgå af den pædagogiske læreplan, hvordan det pædagogiske læringsmiljø understøtter børns brede læring inden for og på tværs af de seks læreplanstemaer.” (Den styrkede pædagogiske læreplan, Rammer og indhold, s. 32).

De seks læreplanstemaer, som omhandler børnenes kropslige, følelsesmæssige, sociale og kognitive læring er:

- Alsidig personlig udvikling
- Social udvikling
- Kommunikation og sprog
- Krop, sanser og bevægelse
- Natur, udeliv og science
- Kultur, æstetik og fællesskab

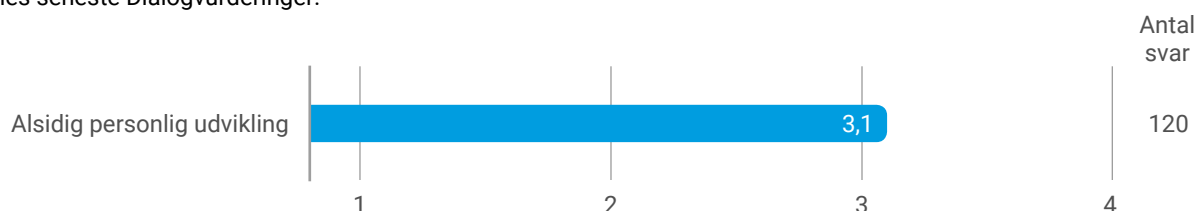
4.1 Alsidig personlig udvikling

Det pædagogiske læringsmål

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udfolder, udforsker og erfarer sig og hinanden på både kendte og nye måder og får tillid til egen potentialer. Dette skal ske på tværs af blandt andet alder, køn samt social og kulturel baggrund.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte samspil og tilknytning mellem børn og det pædagogiske personale og børn imellem. Det skal være præget af omsorg, tryghed og nysgerrighed, så alle børn udvikler engagement, livsduelighed, gåpåmod og kompetencer til deltagelse i fællesskaber. Dette gælder også i situationer, der kræver fordybelse, vedholdenhed og prioritering.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes alsidige personlige udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Alsidig personlig udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Alsidig personlig udvikling

I Galaxen arbejder vi med læreplanstemaet Alsidig personlig udvikling i et læringsmiljø, der tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag samt Heringmodel Dagtilbud og understøtter børnenes trivsel, livsduelighed, engagement, deltagelseskompetence og gåpåmod.

Vi understøtter børnenes Alsidige personlige udvikling gennem en anerkendende pædagogisk praksis:

Hvor der er fokus på relation og omsorg, for at skabe et miljø, hvor børn og forældre føler sig trygge. Vi lægger vægt på at opbygge et tillidsfuldt forhold til det enkelte barn, hvor barnet, gennem accept og anerkendelse af personlige udtryk, udvikler troen på sig selv og tillid til egne evner.

Hvor vi forholder os åbent og nysgerrigt til børnenes perspektiver, tanker og følelser og hvor det enkelte barn føler sig set, mødt og forstået.

Hvor der er fokus på succesoplevelser og mestring. Vi arbejder med selvhjulpethed og selvstændighed, ud fra at det enkelte barn skal have lov at gøre de ting det kan og have lov at øve sig i at tage vare på eget liv i et ligeværdigt samspil med sine medmennesker. Vi giver delhjælp og guider så barnet får succes med opgaven.

Vi ser legen som et væsentligt omdrejningspunkt for barnets udvikling af selvstændighed.

Vi tilrettelægger læringsituationer og miljøer, med forskellige former for deltagelsesmuligheder, hvor barnet oplever sig som et fulgyldigt og inkluderet medlem af fællesskabet

Ex på pædagogisk praksis i Galaxen:

- Vi spejler de følelser, som barnet giver udtryk for, fx smiler og taler med begejstret stemme, når barnet udtrykker glæde og viser medfølelse for et barn, der udtrykker frustration.
- Vi regulerer barnets følelser, fx ved at trøste et barn, der er ked af det, eller ved at forholde sig roligt, når et barn er vredt og reagerer voldsomt.
- Vi vægter tid til nærhed og omsorg. De voksne positionerer sig og er tilgængelige for børnene ved f.eks. at sætte sig på gulvet og være opmærksomme på børnenes intentioner og initiativer samt mikroovergange.
- Vi har en fast og genkendelig struktur i dagligdagen, som understøttes af billeder.
- Børn og voksne har faste pladser ved bordet under måltidet, hvor de øver sig i at tale sammen, lytter til hinanden, hvor de øver sig i at vente på tur, beder om hjælp og hjælper hinanden.
- Ved samling bruges materialet fra fri for mobberi, her italesættes hvordan man er en god ven.
- Der tages udgangspunkt i de proaktive strategier fra Herning model dagtilbud, med anerkendelse, ros og opmuntring
- Opdeling i mindre grupper i løbet af dagen ud fra alder, udviklingsniveau, relationer børnene imellem, interesser osv.
- Børnene får valgmuligheder i den udstrækning de hver især kan magte det. Vælge hvad de vil lege med f.eks. gennem en såkaldt vælgemappe, hvor der er billeder af det forskellige legetøj. De vælger i hvilken rækkefølge de vil spise maden i madpakken. De ældste børn vælger, hvad de vil have på når de går på legepladsen.
- Støtter op om og fremhæver det enkelte barns kompetencer, italesætter det i forhold til de andre børn,
- Ved af og påklædning, hvor den voksne samler lynlåsen men lader barnet lyne op, sætter strømperne på tæerne og barnet selv trækker dem på.
- Barnet kravler selv op på trappe stolen, mens den voksne holder stolen og giver mundtlig og fysisk guidning.
- Understøtte mundtlige beskeder med billeder eller konkrete.
- Den voksne giver barnet strategier til at klare opgaverne.
- Barnet får mulighed for at øve igen og igen.
- Personalet stiller krav som barnet kan honorere.
- Børnene gives forskellige meningsfulde opgaver som f.eks. at sætte kopper på bordet, dele måtter ud til samling, dele instrumenter ud osv

Den alsidige personlige udvikling er i spil i alt hvad vi foretager os og ses dermed i samspil med de øvrige læreplanstemaer

4.2 Social udvikling

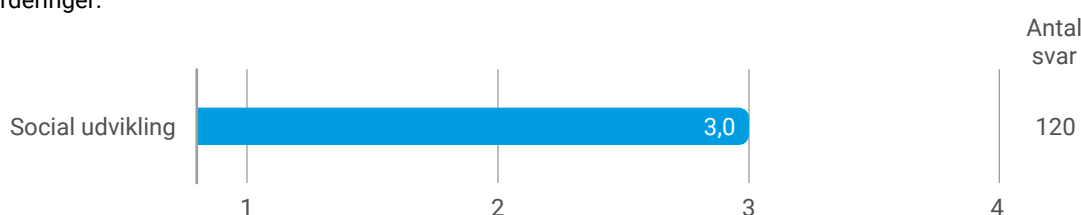
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Social udvikling i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn trives og indgår i sociale fællesskaber, og at alle børn udvikler empati og relationer.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte fællesskaber, hvor forskellighed ses som en ressource, og som bidrager til demokratisk dannelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes sociale udvikling hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Howan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Social udvikling.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Social udvikling

I Galaxen arbejder vi med læreplanstemaet social udvikling i et læringsmiljø, der tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag samt Herningmodel Dagtilbud og understøtter børnenes deltagelsesmuligheder, medindflydelse, udvikling af empati samt oplevelsen af at være aktivt deltagende i et fællesskab.

I fællesskaber gør børn sig erfaringer med, hvad det vil sige at deltage, have indflydelse og give plads til andre. I fællesskaber udvikler børn empati, som er grundlæggende for deres sociale handlemuligheder.

Vi understøtter børnenes sociale udvikling gennem en anerkendende pædagogisk praksis:

Hvor der er fokus på en fællesskabskultur der bygger på mangfoldighed, hvor der er plads til hver enkelt lille stjerne.

Et mangfoldigt fællesskab, hvor der nok er fælles spilleregler men samtidig er mulighed for at udfolde sig på mange måder. I en inkluderende fællesskabskultur kan alle børn opleve sig som en del af fællesskabet med netop deres styrker, udfor-dringer, erfaringer, følelser og tanker.

Hvor der er fokus på legens betydning for social læring

Hvor der skabes samhørighed gennem et fælles tredje

Hvor vi forholder os åbent og nysgerrigt til børnenes perspektiver, tanker og følelser og hvor det enkelte barn føler sig set, mødt og forstået.

Vi tilrettelægger læringsituationer og miljøer, med fokus på børnenes deltagelsesmuligheder og med sigte på at forskellige børn har brug for forskellige former for deltagelsesmuligheder og hvor målet er at barnet oplever sig som et fuldgyldigt og inkluderet medlem af fællesskabet

Eksempler på pædagogisk praksis i Galaxen:

- Mindre grupper hvor børnene Som udgangspunkt er inddelt i den samme gruppe børnfra gang til gang i en periode. Børnene kan visuelt se hvem de skal være sammen med (billeder)
 - Genkendelighed med tydelig rammesætning med struktur f.eks. samme voksne, samme pladser, samme lege, samme ture osv.
 - Der afholdes samling, hvor vi taler om hvem der er til stede og hvem vi mangler, der bruges navnesange hvor alle bliver præsenteret så alle føler sig set og hørt, som en del af fællesskabet, hjælpe hinanden ved fx at dele måtter ud. Italesætte at et barn vælger en sang som de andre børn kan lide – se hvor glad X blev. Enkelte børn deltager på afstand.
 - Bruge billederne på væggen til at hjælpe børnene med at få et overblik over hvem der er her i dag og hvem der mangles.
 - Gentagelser så børnene opnår tryghed og den voksne kan agere i det pædagogiske rum mellem "gå foran" – "gå ved siden af" – "gå bagved.
 - Børn og forældre forberedes gennem ugeplaner/månedspaner og gennem tavler med billeder.
 - Genkendelighed i børnenes hverdag så fokus er på samvær/social læring.
 - Børnene får hjælp med at stoppe op i samtaler og lytte til det de andre siger og svare relevant.
 - Personalet hjælper børnene med at italesætte deres ønsker, behov og oplevelser "Oversætter" det de andre fortæller.
 - Spisegrupper med samme pladser, hvor børnene lærer at vente på tur, udsætte egne behov, få blik for andre og deres behov fx opfordre barnet til at se de andre børn ved at italesætte – "vil du række bollerne til..."
 - Aktiviteten tager udgangspunkt i børnegruppens udviklingsniveau.
 - De voksne italesætter handlinger så børnene får øje på egen og andre børns ressourcer.
 - Øve lege med turtagning. Anerkende og italesætte kropssproget ift at vente på det bliver "min" tur.
 - Italesætte børnenes initiativ/ navn / alle har en plads i fællesskabet. At børnene hjælper hinanden
- Da omdrejningspunktet er at alle børn skal føle sig som aktivt deltagende i et fællesskab, tænkes den sociale udvikling ind i alle læringsmiljøer og sættes derfor i samspil med alle læreplanstemaer.

4.3 Kommunikation og sprog

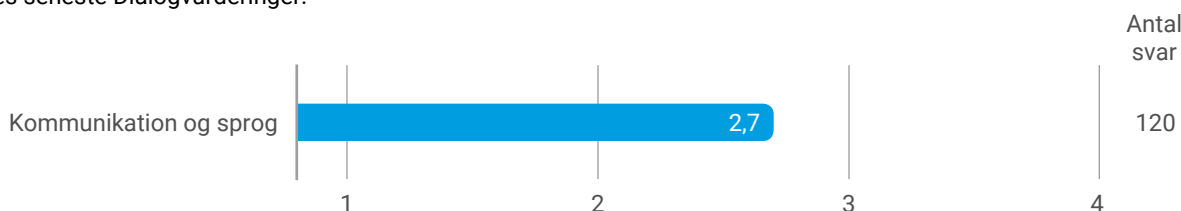
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kommunikation og sprog skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udvikler sprog, der bidrager til, at børnene kan forstå sig selv, hinanden og deres omverden.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn opnår erfaringer med at kommunikere og sprogliggøre tanker, behov og ideer, som børnene kan anvende i sociale fællesskaber.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kommunikation og sprog hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kommunikation og sprog.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kommunikation og sprog

I Galaxen arbejder vi med læreplanstemaet kommunikation og sprog i et læringsmiljø der tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag samt Herningmodel Dagtilbud. vi anvender principperne fra dialogisk oplæsning. Vi er certificeret sangprofil institution og bruger principper og viden fra dette forløb

Vi understøtter børnenes kommunikative og sproglige udvikling gennem en anerkendende pædagogisk praksis:

Hvor dialogen er et bærende element i vores hverdagspraksis. Dialogen vedrører samtale, kommunikation, refleksion, planlægning, dialogisk læsning og måden, vi responderer på børnenes initiativer verbalt som nonverbalt. Det er i dialogen vi stimulerer børnene til at reflektere i interaktioner, og samtaler, giver feedback og stimulerer børnenes sprog ved bl.a. at stille åbne spørgsmål.

Hvor dialogen foregår på barnets præmisser i forhold til alder og udvikling og barnets udspil og interesser.

Med fokus på at børnene skal opleve vores måde at arbejde med sproget på som både sjovt og meningsgivende.

Vi understøtter barnet i at bruge sproget aktivt, så barnet oplever sig forstået og at kunne få oplevelsen af at opnå det, som barnet ønsker.

Vi aflæser barnets blikretning, mimik, gestik og følelser og viser barnet interesse. hjælper barnet på vej i forhold til at udtrykke følelser, indgå i fællesskaber, stille spørgsmål og forklare sig.

Vi understøtter barnet i at kunne sige til og fra, løse konflikter og opnå kompromisser.

Vi arbejder med at børnene får forståelse for kommunikation og opnår et fælles kendskab af normer for at indgå ligeværdigt i leg og aktiviteter.

Eksempler på pædagogisk praksis i Galaxen:

- Vi understøtter barnet i at bruge sproget aktivt, så barnet oplever sig forstået og at kunne få oplevelsen af at opnå det, som barnet ønsker.
- De voksne understøtter samtalen og viser interesse for det børnene fortæller
- Vi aflæser barnets blikretning, mimik, gestik og følelser og viser barnet interesse. hjælper barnet på vej i forhold til at udtrykke følelser, indgå i fællesskaber, stille spørgsmål og forklare sig.
- Vi understøtter barnet i at kunne sige til og fra, løse konflikter og opnå kompromisser. Vi understøtter ligeledes barnet i at: bede om hjælp og udtrykke ønsker for eksempel, når barnet peger på koppen: "Anna, er du tørstig og trænger til noget at drikke?"
- Der laves overgangs aktiviteter/tiltag som fx fortællingsamling, stempler, sang, musik og match-tavler.
- Børnene øver principperne for at opnå en gensidig samtale. (Tale, lytte, tænke, svare).
- De voksne benævner børnenes, eget og andres initiativ.
- Gentagelser af sange, rim og remser.
- En af de voksne klapper i hænderne og tæller: "1-2-3" og siger: "Nu skal vi spise- I skal finde jeres stol". Samtidig understøtter den voksne ved at vise en hagesmæk.
- Vi benævner hvad vi skal spise, konsistens, koldt/varmt, hagesmæk på, se rullebordet.
- Samtale/dialog om mad og service. Børnene gøres opmærksom på hinanden når de beder om hjælp.
- Synger tak for mad for at afslutte måltidet.
- Der anvendes fokusord, som de voksne tillægger ekstra opmærksomhed i løbet af dagen.
- Vi giver plads til det enkelte barns mening og understøtter børnenes kommunikation bl.a. ved konflikter.
- Vi understøtter sprog med konkrete/billeder osv.
- Opdeling i mindre grupper.
- Taler om ting vi ser på ture.
- Italesætte hvad det forskellige tøj hedder og lave en kobling til dagens vejr/årstiden.
- Give børnene tid til selv at spørge om hjælp samt hjælpe dem til hvordan man spørger om hjælp.
- Tale med børnene om hvad der er af muligheder på legepladsen, spørge hvad de har lyst til og hvem de gerne vil lege med.
- Snak om hvad der sker med bladene på træerne, når det er efterår. Andre tegn på efterår?
- Snak om hvad der skal ske, og hvad den voksne forventer af barnet undervejs. (guidning).
- Understøtte med tegn (TTT).
- sætte ord på følelser og udtrykke tanker, for eksempel, "Ja, jeg kan godt se, du er ked af det fordi du savner din mor..."
- være undersøgende og hjælpe barnet med at tolke og oversætte barnets ønske: "Anna siger STOP" fordi hun ikke kan lide det" eller "Anna spørger, om hun må låne bilen"
- hjælpe barnet med at invitere til leg og klare sig verbalt i legen.
-

Kommunikation og sprog er i spil i alt vi foretager os og ses dermed i samspil med de øvrige læreplanstemaer

4.4 Krop, sanser og bevægelse

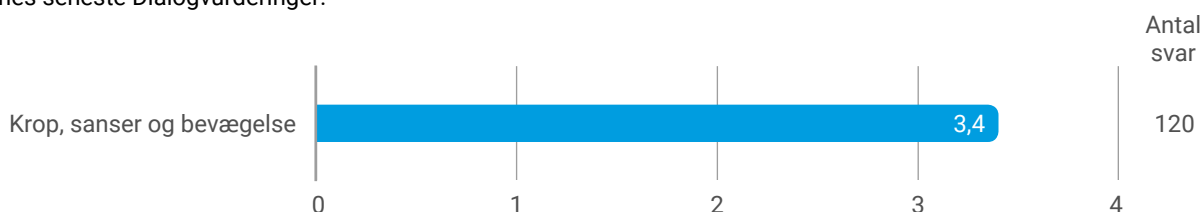
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Krop, sanser og bevægelse skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn udforsker og eksperimenterer med mange forskellige måder at bruge kroppen på.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn krops- og bevægelsesglæde både i ro og i aktivitet, så børnene bliver fortrolige med deres krop, herunder kropslige fornemmelser, kroppens funktioner, sanser og forskellige former for bevægelse.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes krop, sanser og bevægelse hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Howdan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes krop, sanser og bevægelse? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Krop, sanser og bevægelse.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Krop, sanser og bevægelse

I Galaxen arbejder vi med læreplanstemaet krop sanser og bevægelse i et læringsmiljø der tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag samt Heringmodel Dagtilbud. Vi understøtter, at børnene oplever krops- og bevægelsesglæde, at de bliver fortrolige med deres krop, at de får stimuleret alle sanser og får styrket deres kropsbevidsthed. Vi har fokus på Sundhed og Trivsel og dermed børnenes generelle fysiske og mentale trivsel i dagligdagen.

Bevægelse og sansestimuli i leg både ude og inde med kreative motiverende aktiviteter udvikler fysisk og mental sundhed, trivsel og læringspotentiale.

Vi understøtter børnenes kropsforståelse samt deres motoriske og sansemæssige udvikling gennem en anerkendende pædagogisk praksis:

Hvor der er fokus på at barnet videreudvikler sine grundmotoriske færdigheder og bevægelsesmønstre via grundlege i barnets eget tempo og rytme. Det handler om at kunne føle egen krop og stole på det, man føler.

Hvor der arbejdes med selvhjulpelighed ud fra en forståelse af, at det enkelte barn skal have lov til og støttes i at gøre de ting det kan.

Hvor vi inviterer til selvhjulpelighed i så mange praktiske gøremål som muligt. Bl.a. ved at lade børnene selv kravle op på stole; i krybber, på pusleborde, under måltidet, ved af-og påklædning osv.

Hvor vi sikrer en vekselvirkning mellem børnenes egne lege/bevægelses eksperimenter, og de bevægelsesaktiviteter, vi inviterer dem til at være med i.

Hvor vi bygger på de eksisterende rutiner og rum for at understøtte børnenes bevægelsesudvikling gennem deltagelse i praktiske gøremål, der både handler om dem selv og fællesskabet.

Eksempler på pædagogisk praksis i Galaxen:

- Bruge små kander, som børnene selv kan løfte
- Tilpasse stole/taburetter i forhold til de enkelte børn.
- Borde, reoler m.m. i forskellig højde
- Gentagelser af lege hvor kroppen bruges aktivt. Gåture til den samme legeplads, så børnene har mulighed for at øve færdigheder.
- Guider børnene både verbalt og fysisk samt giver dem delhjælp, f.eks. ved at hjælpe barnet i gang med lynlåsen og lader det lyne færdige, ved at trække bukserne op omkring bagdelen osv.
- Vi tilbyder børnene forskellige materialer for eksempel leg med kartoffelmel, creme, velour, sandpapir, fingermaling, modellervoks etc.
- Sansekuffert med børster, svampe, creme m.m.
- Under måltidet udfordres børnenes sanser ved at smage og røre forskellige slags mad.
- Der arbejdes med at børnene selv så vidt muligt kravler op på stolen og sætter sig på en hensigtsmæssig måde. At børnene sidder på en stol der er optimal for dem. Selv smører og hælder vand op.
- Vi har specialbestik til rådighed for børnene, små knive, små kander.
- Kroppens dele og funktioner bliver konkretiseret igennem bevægelseslege og sange.
- Vi bruger vores fysiske rammer og sætter ord på de forskellige aktiviteter f.eks. hoppe, kravle, løbe, hvile osv.
- Vi skaber plads for gentagelser så der er et bredt øve rum.
- Vi kobler det motoriske og sproglige så børnene ser en sammenhæng.

4.5 Natur, udeliv og science

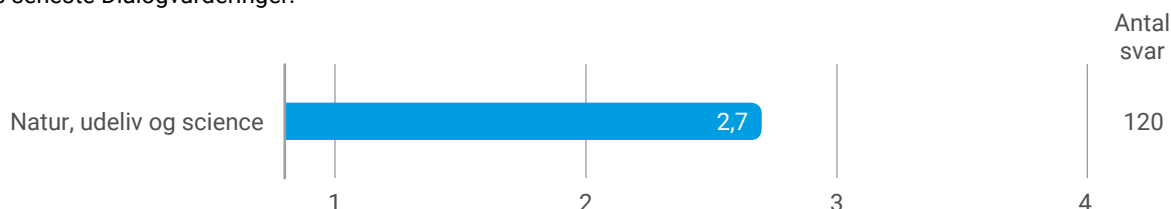
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Natur, udeliv og science skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får konkrete erfaringer med naturen, som udvikler deres nysgerrighed og lyst til at udforske naturen, som giver børnene mulighed for at opleve menneskets forbundethed med naturen, som giver børnene en begyndende forståelse for betydningen af en bæredygtig udvikling.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn aktivt observerer og undersøger naturfænomener i deres omverden, så børnene får erfaringer med at genkende og udtrykke sig om årsag, virkning og sammenhæng, herunder en begyndende matematisk opmærksomhed.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes natur, udeliv og science hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes natur, udeliv og science? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Natur, udeliv og science.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

NATUR, UDELIV OG SCIENCE

I Galaxen arbejder vi med læreplanstemaet natur, udeliv og science i et læringsmiljø der tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag samt Herningmodel Dagtilbud

Vi arbejder ud fra en pædagogisk målsætning om, at alle børn får mulighed for at opleve naturen og naturfænomener på alle tider af året

Naturen er et rum, hvor børn kan eksperimentere og gøre sig de første erfaringer med naturvidenskabelige tænke- og analysemetoder. Men naturen er også grundlag for arbejdet med bæredygtighed og samspillet mellem menneske, samfund og natur.”

Vi understøtter børnenes udvikling, oplevelser og viden i forhold til natur, udeliv og science gennem en anerkendende pædagogisk praksis:

Hvor de voksne ikke skal vide alt, men skal være nysgerrige sammen med børnene og være med til at give børnene en viden. Vores tilgang gør, at vi skal tænke helt nyt og ikke nødvendigvis svare på børnenes spørgsmål. Den nye viden får vi igennem vores forskende tilgang sammen med børnene.

Hvor det tilstræbes at alle børn og voksne er ude hver dag

Hvor vi udnytter arealerne og nærmiljøet omkring Galaxen til at skabe rum for bevægelse, eksperimentering samt

sansestimuli i leg og frisk luft.

Hvor vi opholder os sammen med børnene i naturen, på legepladsen og i grønne områder i lokalområdet, på forskellige årstider i al slags vejr, hvor vi oplever de forskellige vejrtyper.

Hvor der eksperimenteres med forskellige materialer gennem kreative udfoldelser og leg.

Eksempler på pædagogisk praksis i Galaxen:

- Tælle ting, tælle hvor mange børn og voksne der er til stede. Tælle inden vi synger, tælle frugt, hvor mange bidder der er tilbage.
- Opfordrer børnene til at kigge ud på vejret – tale om det. Har nogen været ude – var det koldt/varmt/regn?
- Snakke om hvem der har fødselsdag hvornår, årstider, måneder, ugedage
- Vi giver børnene muligheden for at opleve forskellige elementer og materialer i form af jord, sand, jord, vand, sten, træ osv.
- Vi oplever og sanser naturen sammen med børnene og engagerer os og deler viden og følger børnenes perspektiv i form af optagethed og interesser. Møder vi en kat, hund eller regnorm på vores vej, stopper vi op og viser dyrene respekt og interesse.
- Vi præsenterer børnene for forskellige former for terræn og udfordrer deres grovmotorik, hvor vi selv deltager aktivt med at hoppe, løbe, kravle og klatre og rulle i blade sammen med børnene.
- Vi planter blomster og sår blomsterfrø, karse og tomatplanter, og følger og værner om væksten.
- Vi understøtter børnenes læring om affaldssortering
- Taler om skrald, kerner, hvad er spiseligt og hvad er ikke
- Bruger små kander, som børnene selv kan løfte
- Bruger glas med markering så de kan vurdere mængden
- At børnene på skift er med til at dække bord, sætte glas og madpakker på bordene ud for børnenes pladser
- Vi øver rummål. Fylde op og tømme. Vi tæller op
- Snakker om sundt og usundt
- Laver maddage, hvor børnene er med til at lave maden
- Læser bøger om, hvor maden kommer fra
- Går ture i nærmiljøet.
- Taler sammen om ting vi oplever og ser.
- Tema med fokus på kroppen, hvor børnene måles og vejes
- Synger sange der handler om årstider, vejr, dyr m.m.
- Skærpe sanserne ved at have fokus på de samme elementer. (naturens gang).
- Bygger med Lego og andet konstruktionslegetøj.

4.6 Kultur, æstetik og fællesskab

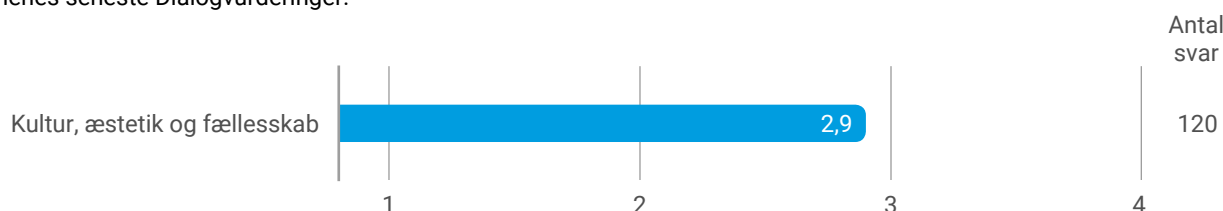
Det pædagogiske læringsmål

Det pædagogiske arbejde med læreplanstemaet Kultur, æstetik og fællesskab skal tage udgangspunkt i beskrivelsen af temaet og to pædagogiske mål målrettet børn i aldersgruppen 0-5 år. De to pædagogiske mål er følgende:

- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn indgår i ligeværdige og forskellige former for fællesskaber, hvor de oplever egne og andre kulturelle baggrunde, normer, traditioner og værdier.
- Det pædagogiske læringsmiljø skal understøtte, at alle børn får mange forskellige kulturelle oplevelser, både som tilskuere og aktive deltagere, som stimulerer børnenes engagement, fantasi, kreativitet og nysgerrighed, og at børnene får erfaringer med at anvende forskellige materialer, redskaber og medier.

Resultat fra dagtilbuddets Dialogvurderinger

Nedenfor vises gennemsnitsscoren for fagpersonalets vurderinger af børnenes kultur, æstetik og fællesskab hentet fra børnenes seneste Dialogvurderinger.

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kultur, æstetik og fællesskab? Herunder, hvordan vores pædagogiske læringsmiljø:

- Understøtter de to pædagogiske mål for temaet Kultur, æstetik og fællesskab.
- Tager udgangspunkt i det fælles pædagogisk grundlag.
- Ses i samspil med øvrige læreplanstemaer.

Kultur, æstetik og fællesskab

I Galaxen arbejder vi med læreplanstemaet Kultur æstetik og fællesskab i et læringsmiljø, der tager udgangspunkt i det pædagogiske grundlag samt Herningmodel dagtilbud. Vi lægger vægt på at være en institution med stor mangfoldighed under mottoet "plads til hver enkelt lille stjerne".

Temaet "Kultur, æstetik og fællesskab" handler for os både om en kunstnerisk, skabende tænkning, der aktiverer sanser og følelser samt om de kulturelle rødder og værdier, barnet har og tilegner sig i hverdagslivets forskellige arenaer.

Med afsæt i en forståelse af, at det er igennem kultur, at barnet møder nye sider af sig selv, får mulighed for at udtrykke sig på forskellige måder og forstår andre børn og voksne samt omverdenen.

Galaxen er sangprofil institution og sang og musik indgår som en fast del af hverdagen.

Vi understøtter læreplanstemaet ved en pædagogisk praksis:

Hvor der først og fremmest tages udgangspunkt i dansk kultur, med fejring af danske højtider, danske sange, danske normer osv.

Hvor der arbejdes ud fra en viden om, erfaring i og nysgerrighed i forhold til at arbejde med mennesker med anden kulturel baggrund end dansk.

Hvor der vises forståelse og respekt for forskellighed

Hvor sang og musik er en integreret del af pædagogikken

Hvor et fast fokuspunkt i arbejdet er, at alle børn har mulighed for deltagelse

Hvor børnene selv får lov at udfolde sig og præsenteres for forskellige kunstarter, arbejdsmetoder og materialer

Eksempler på pædagogisk praksis i Galaxen:

- Vi har en fast struktur på, hvordan vi holder fødselsdag på stuen. Fødselsdagsbarnet får en fødselsdagskrone, som det selv er med til at pynte, desættes flag op, forældrene må tage noget med til uddeling og der synges fødselsdagssang
- At fødselaren er i centrum – placering/vælger sange
- Vi bruger billeder og ord til at beskrive de kulturelle oplevelser der er i vuggestuen f.eks. fødselsdag, jul, påske, fastelavn.
- Italesætte at det er ok at være forskellige og have forskellige regler for, hvad man må spise. Snakke med børnene om madkultur
- At børnene taler om forskelligheder og lighedspunkter i det man har med i madpakken
- Øve de sange som er knyttet til årstider/højtider
- Fælles måltid hvor alle sidder og spiser på samme tid.
- At barnet ser der kan være flere elementer i en kreativ proces ex. Maling, tørring, lim på, blade på.
- Bruge kulturbussen
- Sommerfest, hvor alle forældre kommer med mad fra deres kultur til en fælles buffet.
- Opfordre og italesætte at børnene venter på tur, ex, du må få frugt, når han er færdig med at tage.
- Bruge glas og små glaskander

5 UDVIKLINGSPLANER

Galaxen har ikke oprettet udviklingsplaner til denne læreplan.